

Směrnice ke zdravotnickému zabezpečení akcí a k souvisejícím kvalifikacím

1. Základní a úvodní ustanovení

- (1) Směrnice v návaznosti na Řád pro vzdělávání činovnic a činovníků (dále jen řád) určuje pravidla pro zdravotnické zabezpečení zotavovacích akcí, pořádání skautských kurzů pro zdravotníky zotavovacích akcí (dále ZZA), kurzů první pomoci (dále PP) a určuje podmínky souvisejících kvalifikací.
- (2) Mezi související předpisy patří zejména:
 - a) Řád pro vzdělávání činovnic a činovníků (dále jen řád),
 - b) Směrnice k táborům,
 - c) [Zákon č. 258/2000 Sb.](#), o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon) a
 - d) [Vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 106/2001 Sb.](#), o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška).

2. Zdravotnické zabezpečení zotavovacích akcí

- (3) Akce, kterých se účastní 30 a více dětí ve věku do 15 let na dobu delší než 5 dnů, jsou podle zákona zotavovacími akcemi.
- (4) Pořadatel zotavovací akce musí dle zákona zajistit základní péči o zdraví všech účastníků a kontrolu dodržování hygienických požadavků kvalifikovaným zdravotníkem zotavovací akce (dále jen zdravotník).
- (5) Vnitřní předpisy mohou povinnost dle čl. (4) uložit i pořadatelům dalších akcí (v souladu se Směrnicí k táborům jde např. o všechny skautské tábory bez ohledu na to, zda jsou či nejsou zotavovací akcí).
- (6) Zdravotníkem může být osoba starší 18 let, která
 - a) získala způsobilost k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře, všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotnického záchranáře nebo zdravotnického asistenta,
 - b) je studentem oboru všeobecné lékařství nebo zubní lékařství po úspěšném ukončení třetího ročníku,
 - c) má *kvalifikaci zdravotník zotavovacích akcí* (či jinak nazvaný dokument, dokládající absolvenci kurzu ZZA; dále jen *kvalifikace ZZA*) získanou na kurzu pořádaném Junákem – českým skautem, nebo jinou organizací, která má k pořádání takového kurzu státní akreditaci, a zároveň má osoba platné *oprávnění k výkonu funkce zdravotníka zotavovacích akcí* (dále jen *oprávnění ZZA*), zaznamenané do skautISu.
- (7) Pokud osoba splňuje podmínky pro výkon funkce zdravotníka zotavovacích akcí dle čl. (6) písm. a) či b), nezakládá to právo k získání *kvalifikace ZZA* ani *oprávnění ZZA* podle čl. (6) písm. c). Dotyčná osoba však k výkonu funkce zdravotníka zotavovacích akcí žádnou takovou kvalifikaci ani oprávnění nepotřebuje.

3. Kvalifikace ZZA a oprávnění ZZA

- (8) *Kvalifikace ZZA* má neomezenou platnost a lze ji získat úspěšným absolvováním kurzu pro zdravotníky zotavovacích akcí (dále zdravotnického kurzu).
- (9) *Oprávnění ZZA* má platnost 5 let a je možné ho získat následujícími způsoby:
 - a) úspěšným absolvováním zdravotnického kurzu spolu se získáním *kvalifikace ZZA*,
 - b) úspěšným absolvováním doškolovacího zdravotnického kurzu v rámci Junáka – českého skauta,
 - c) úspěšným absolvováním doškolovacího zdravotnického kurzu jiné organizace, která má státní akreditaci k pořádání kurzů ZZA,
 - d) spolu se získáním *kvalifikace garant ZZA*.
- (10) *Kvalifikace ZZA* a *oprávnění ZZA* jsou vydávány a evidovány následovně:
 - a) u kurzů pořádaných organizačními jednotkami vydává *kvalifikaci ZZA* pořadatelská jednotka (případně Kancelář ústředí (dále KÚJ) pro akreditované kurzy), v návaznosti na to jsou získané *kvalifikace ZZA* automaticky zaevidovány i do skautISu,
 - b) u kurzů realizovaných na objednávku dle čl. (21) vydává *kvalifikaci ZZA* jednotlivým absolventům zprostředkující organizace a získané *kvalifikace ZZA* zadává do skautISu KÚJ po obdržení souhrnného přehledu vydaných *kvalifikací ZZA* (zasílá pořadatelská organizační jednotka),
 - c) u kurzů pořádaných jinou organizací, která má k pořádání takového kurzu státní akreditaci, vydává jednotlivým absolventům *kvalifikaci ZZA* pořadající organizace; *kvalifikaci ZZA* zadává do skautISu KÚJ na základě žádosti o doplnění kvalifikace prostřednictvím skautISu, doložené skenem *kvalifikace ZZA*.
 - d) *oprávnění ZZA* je evidováno ve skautISu vždy spolu se získáním *kvalifikace ZZA* a dále také s každým dalším úspěšným absolvováním doškolovacího zdravotnického kurzu.
- (11) Za dosažení *kvalifikace zdravotníka zotavovacích akcí* ve smyslu řádu se považuje úspěšné absolvování zdravotnického kurzu pořádaného v rámci naší organizace, nebo jiné organizace, která má k pořádání takového kurzu státní akreditaci.

4. Zdravotnický kurz

- (12) Zdravotnický kurz je vzdělávací akcí dle řádu. Pořadatelem může být libovolná OJ.
- (13) Cílem kurzu je rozšířit znalosti první pomoci, naučit absolventy účinně poskytnout první pomoc na táborech a různých hromadných akcích. Kurz dále seznámí účastníky s táborovou klinikou, hygienou a epidemiologií, zdravotnickou dokumentací, příslušnou legislativou a povinnostmi zdravotníka na zotavovacích akcích.
- (14) Rozsah a časová dotace jednotlivých obsahových částí kurzu v souladu s vyhláškou jsou přílohou této směrnice.
- (15) Pořadatel je povinen vést a uchovávat dokumentaci kurzu, která obsahuje zejména seznam absolventů, výsledky zkoušek a testy účastníků a evidenci vydaných dekretů. Informace, které jsou již zaznamenány ve skautISu není nutné znovu uchovávat v samostatné dokumentaci.
- (16) Pořadatel kurzu jmenuje odborného garanta kurzu.
- (17) Odborný garant kurzu musí být držitelem *kvalifikace garant ZZA* platné v době konání kurzu.

- (18) Garant kurzu odpovídá za průběh a obsah kurzu, rovněž odpovídá za ověření znalostí uchazečů a vykonává další povinnosti, které podle řádu náležejí předsedům zkušebních komisí.
- (19) Jednotlivé aktivity na kurzu může vést odborník k tomu pověřený odborným garantem kurzu. Pověřený odborník nemusí být členem naší organizace.
- (20) Kurzu se mohou zúčastnit osoby, které dovrší 16 let před zahájením kurzu.¹
- (21) Zdravotnický kurz lze realizovat také objednávkou u jiné organizace, která má k pořádání takového kurzu státní akreditaci. V takovém případě nemusí pořadatel jmenovat odborného garanta kurzu dle čl. (16), odbornost je plně zodpovědností organizace, která kurz na objednávku zajišťuje.
- (22) Zdravotnický kurz je zakončen zkouškou, kterou se ověří získané znalosti a dovednosti uchazečů. Zkouška má dvě části:
 - a) test, ve kterém se prověří teoretické znalosti, a
 - b) praktickou část, kde uchazeč ošetří alespoň tři simulovaná poranění či onemocnění.
- (23) Odborný garant připraví test dle čl. (22) písm. a). Kopie testu je součástí dokumentace zkoušek.
- (24) Absolventem kurzu se stane pouze účastník, který dosáhne úrovně stanovené odborným garantem v obou částech zkoušky.
- (25) Absolvent kurzu získává *kvalifikaci ZZA*.

5. Doškolovací zdravotnický kurz

- (26) Pro prodloužení platnosti *oprávnění ZZA* musí uchazeč absolvovat doškolovací zdravotnický kurz v délce alespoň osmi hodin.
- (27) Uchazečem smí být pouze osoba starší 18 let, která je držitelem *kvalifikace ZZA* a od posledního získání *oprávnění ZZA* (tj. od jeho udělení, popř. prodloužení platnosti) neuplynulo více jak 10 let.
- (28) Cílem kurzu je doplnění znalostí a dovedností o nové poznatky a zopakování znalostí získaných na zdravotnickém kurzu.
- (29) Obsah doškolovacího zdravotnického kurzu je přílohou této směrnice.
- (30) Pro pořádání doškolovacích zdravotnických kurzů platí výše uvedená ustanovení pro pořádání zdravotnických kurzů obdobně.

6. Kurz první pomoci

- (31) Kurz první pomoci (dále kurz PP) je vzdělávací akcí dle řádu. Pořadatelem může být libovolná organizační jednotka.
- (32) Kurzu se mohou zúčastnit osoby, které dovrší 16 let před zahájením kurzu.
- (33) Úspěšným absolvováním kurzu PP osoba získá *kvalifikaci první pomoc* (dále PP) s neomezenou platností.
- (34) *Kvalifikace první pomoc* představuje alternativu (ke *kvalifikaci ZZA*) pro splnění podmínky nutné k získání vůdcovské zkoušky.

¹ Zdravotníkem ovšem může být pouze osoba starší 18 let.

- (35) Úspěšná absolvence kurzu PP neopravňuje k výkonu funkce zdravotníka zotavovacích akcí ani žádných skautských táborů.
- (36) Kurzy první pomoci jsou pořádány dle podmínek a náležitostí, které v pilotním režimu konání kurzů, určuje a schvaluje individuálně VRJ (zpravidla přímo zpravodaj pro vzdělávání).

7. Kvalifikace garant ZZA

- (37) Podmínky získání *kvalifikace garant ZZA* jsou uvedeny v příloze této směrnice.
- (38) *Kvalifikaci garant ZZA* v souvislosti s čl. (16) a násl. vydávají na základě proškolení a prozkoušení garanti pro kvalifikaci garant ZZA. Platnost *kvalifikace garant ZZA* je 5 let. Po uplynutí této lhůty je potřeba pro získání *kvalifikace garant ZZA* na nových 5 let nutné absolvovat alespoň doškolení pro guaranty ZZA. Bez platné *kvalifikace garant ZZA* nemůže daná osoba vykonávat funkci odborného garanta na zdravotnických kurzech.

8. Souhrnný přehled kvalifikací a kurzů

- (39) Přehled kvalifikací souvisejících se zdravotním zabezpečením akcí:

Název kvalifikace	Zkratka	Platnost	Kde se získá	K čemu slouží
První pomoc	PP	neomezená	nový kratší skautský kurz PP	varianta podmínky pro získání vůdcovské zkoušky
Zdravotník zotavovacích akcí	ZZA	neomezená	na 40hodinovém kurzu ZZA (skautském, či jiném akreditovaném)	varianta podmínky pro získání vůdcovské zkoušky
Oprávnění k výkonu funkce zdravotníka zotavovacích akcí	Oprávnění ZZA	5 let	1. spolu se získáním kvalifikace ZZA 2. opakovaně jako prodloužení po kurzu doškolení ZZA	platnou kvalifikaci musí mít každý zdravotník na všech skautských táborech
Garant ZZA	Garant ZZA	5 let	podle speciálních podmínek pro laiky či profesionály	nutná kvalifikace pro pořádání skautských kurzů ZZA a kurzů doškolení ZZA

Garant akreditovaného ZZA (dle projektu MŠMT)	MŠMT Garant ZZA	3 roky (dle projekt u MŠMT)	profesionálové schválení v projektu akreditace na MŠMT	nutná kvalifikace pro pořádání skautských kurzů ZZA, které vydávají akreditované dekrety (MŠMT)
OČK první pomoc	OČK PP	neomezená	podmínky dle směrnice k OČK (lektorství, didaktika, odbornost)	slouží pro zkoušení první pomoci v rámci čekatelské zkoušky

(40) Přehled souvisejících kurzů:

Úplný název	Zkrácený název
Kurz pro zdravotníky zotavovacích akcí	kurz ZZA nebo zdravotnický kurz
Doškolovací kurz pro zdravotníky zotavovacích akcí	kurz doškolení ZZA nebo doškolovací zdravotnický kurz
Kurz první pomoci	kurz PP

9. Závěrečná ustanovení

- (41) Skautským krajům se doporučuje uspořádat alespoň jeden zdravotnický kurz a jeden doškolovací zdravotnický kurz ročně, případně toto uskutečnit v součinnosti s dalšími subjekty či přenést na organizační jednotku ve své působnosti.
- (42) Ke dni účinnosti se zrušuje Směrnice ke zdravotnickému zabezpečení zotavovacích akcí ze dne 18. 5. 2018.
- (43) Směrnice byla vydána dne 4. 9. 2024 a nabývá účinnosti dne 15. 9. 2024.

Přílohy směrnice:

Příloha č. 1 – Náplň a časová dotace zdravotnického kurzu

Příloha č. 2 – Náplň, časová dotace a forma přezkoušení u doškolovacího zdravotnického kurzu

Příloha č. 3 – Podmínky získání kvalifikace garant ZZA

Filip Hlavinka

zpravodaj VRJ pro vzdělávání

Směrnice ke zdravotnickému zabezpečení akcí a k souvisejícím kvalifikacím:

Příloha č. 1 – Náplň a časová dotace zdravotnického kurzu

A – Rozsah školení:

Téma	Počet hodin		
	Teorie	Praxe	Celkem
1. Základy stavby a funkce lidského těla	3	-	3
2. První pomoc – teoretická část	10	-	10
3. První pomoc – praktická část	-	16	16
4. Péče o nemocné	2	2	4
5. Základy zdravotnické dokumentace	1	-	1
6. Práva a povinnosti zdravotníků zotavovacích akcí	2	1	3
7. Hygiena a epidemiologie	3	-	3
Celkem	21	19	40

B – Obsah školení:

1. Základy stavby a funkce lidského těla

- 1.1. Stavba a funkce lidského těla
- 1.2. Pohybové ústrojí
- 1.3. Krevní oběh
- 1.4. Trávicí ústrojí
- 1.5. Dýchací ústrojí
- 1.6. Vylučovací ústrojí
- 1.7. Kožní ústrojí
- 1.8. Pohlavní systém mužů a žen
- 1.9. Smyslové ústrojí
- 1.10. Nervové ústrojí
- 1.11. Látkové řízení organismu

2. První pomoc – teoretická část

- 2.1. Druhy zdravotnické první pomoci:
 - 2.1.1. první pomoc
 - 2.1.2. první lékařská pomoc
 - 2.1.3. odborná lékařská pomoc
 - 2.1.4. specializovaná lékařská pomoc
 - 2.1.5. technická první pomoc
 - 2.1.6. transport raněného
- 2.2. Základní druhy zdravotnického třídění:
 - 2.2.1. indikační
 - 2.2.2. místní, odsunové
 - 2.2.3. prognostické
- 2.3. Prevence úrazů:
 - 2.3.1. při sportovní a zájmové činnosti, v dopravě a v terénu
 - 2.3.2. vazba na věkové zvláštnosti dětí

- 2.4. Poskytování první pomoci:
 - 2.4.1. prvořadé zdravotnické úkoly (krvácení, velká ztráta krve, dechová a oběhová selhání, protišoková opatření)
 - 2.4.2. úraz elektrickým proudem
 - 2.4.3. tonutí (druhy tonutí, prostředky záchrany a jejich použití, poskytnutí první pomoci na hladině, neodkladná resuscitace tonoucích)
 - 2.4.4. bezvědomí
 - 2.4.5. křečové stavy a intoxikace
 - 2.4.6. poranění vnitřních orgánů, mozkolebeční poranění, poranění hrudníku a břicha
 - 2.4.7. poranění pohybového ústrojí
 - 2.4.8. náhlé bolesti břicha a hrudníku
 - 2.4.9. alergické reakce
 - 2.4.10. rány, tepelná poškození, poškození z chladu, poleptání
 - 2.4.11. šok
- 2.5. Zásady poskytování první pomoci ve ztížených podmínkách (v noci, za deště apod.)
- 2.6. Zásady poskytování první pomoci s improvizovanými prostředky

3. První pomoc – praktická část

- 3.1. Nácvik kardiopulmonální resuscitace zachránci
- 3.2. Práce s obvazovými materiály podle druhu materiálu:
 - 3.2.1. šátkové, obinadlové, z pružných materiálů, z nepřílnavých materiálů
 - 3.2.2. hotové obvazy č. 1, 2, 3, 4, obvaz na popáleniny – balíček
- 3.3. Práce s obvazovými materiály podle účelu:
 - 3.3.1. krycí, tlakové, poloprodyšné, znehybňující, improvizace
 - 3.3.2. nácvik obvazové techniky za použití klasických materiálů a improvizace
- 3.4. Manipulace, polohování a transport:
 - 3.4.1. polohování raněných podle charakteru poranění včetně nácviku příslušných postupů
 - 3.4.2. nácvik manipulace raněného jedním a více zachránci
 - 3.4.3. způsoby naložení raněných na různé druhy transportních prostředků (využití improvizace i typizovaných transportních prostředků)
 - 3.4.4. způsoby vyšetřování
 - 3.4.5. zásady zdravotnického transportu (cílenost, včasnost, šetrnost)

4. Péče o nemocné

- 4.1. Zdravotnická etika, přístup k nemocnému
- 4.2. Základy psychologie nemocného
- 4.3. Sledování životních funkcí a zdravotního stavu pacienta (tep, dech, teplota, krevní tlak, vědomí, příjem a výdej tekutin)
- 4.4. Úprava lůžka, péče o nemocného na lůžku
- 4.5. Podávání léků, aplikace tepla, chladu, výplachy (např. oka)
- 4.6. Stravování nemocného
- 4.7. Zásady ošetřování nemocných při hromadném výskytu infekčních onemocnění
- 4.8. Vliv prostředí na pacienta

5. Základy zdravotnické dokumentace

- 5.1. Evidence bezinfekčnosti
- 5.2. Evidence lékařských potvrzení
- 5.3. Evidence zdravotních průkazů pracovníků tábora
- 5.4. Vedení zdravotnického deníku
- 5.5. Práce se zdravotním a očkovacím průkazem

6. Práva a povinnosti zdravotníků zotavovacích akcí

- 6.1. Činnost zdravotníků před odjezdem na tábor
- 6.2. Činnost při odjezdu
- 6.3. Činnost při příjezdu – kontrola podmínek
- 6.4. Zdravotní filtr
- 6.5. Vybavení ošetřovny
- 6.6. Izolace
- 6.7. Spolupráce s patronátním lékařem
- 6.8. Povinnosti zdravotníka při zotavovací akci

7. Hygiena a epidemiologie

- 7.1. Osobní hygiena, denní režim, vztah organismu a prostředí
- 7.2. Hygiena životního prostředí
- 7.3. Odstraňování odpadních látek
- 7.4. Hygiena výživy (stravovací služba)
- 7.5. Prevence šíření nákazy:
 - 7.5.1. zásady boje s infekčními chorobami, opatření při jejich výskytu, včasná diagnostika, izolace, karanténa
 - 7.5.2. nejčastější alimentární nákazy, nákazy vzdušnou cestou, transmisivní nákazy, antropozoonózy, kontaktní nákazy, venerické choroby, AIDS, mykózy

Směrnice ke zdravotnickému zabezpečení zotavovacích akcí:

Příloha č. 2 – Náplň, časová dotace a forma přezkoušení u doškolovacího zdravotnického kurzu

Časová dotace:

Celková časová dotace doškolovacího zdravotnického kurzu je 8 hodin.

Obsah:

1. KPR – 2 hod. včetně praxe
2. Táborová klinika I – První pomoc při onemocnění a poranění dětí – 2 hod.
3. Táborová klinika II – První pomoc při onemocnění a poranění dospělých – 2 hod.
4. Změny hygienické vyhlášky a legislativy – 1 hod.
5. 1 hod. na téma, které pro sebe účastníci považují za nejpotřebnější

Forma přezkoušení:

Kurz je zakončen zkouškou, která má dvě části:

- a. písemný test v obdobné podobě jako u základního zdravotnického kurzu,
- b. praktickou část, kde uchazeč ošetří alespoň tři simulovaná poranění či onemocnění.

Směrnice ke zdravotnickému zabezpečení zotavovacích akcí:

Příloha č. 3 – Podmínky získání kvalifikace garant ZZA

Získání kvalifikace garant ZZA je možné za níže uvedených podmínek:

1) Podmínky pro laiky

- Kvalifikaci garant ZZA mohou laičtí uchazeči získat po splnění všech třech podmínek:
 - absolvencí specializované lesní školy (dále LŠ),
 - realizací projektu a
 - úspěšným složením zkoušek.

Všechny podmínky musí být splněny nejpozději do 2 let od oficiálního ukončení absolvovaného ročníku LŠ s tím, že přijetí ke zkouškám kvalifikace garant ZZA je podmíněno úspěšnou absolvencí LŠ. V rámci absolvence LŠ, realizace projektu a zkoušky budou posouzeny tři složky – didaktická, odborná a lektorská (příčemž lektorská způsobilost může být uznána automaticky na základě jiné kvalifikace).

- Případně úspěšní absolventi státem akreditovaného „kurzu pro instruktory zdravotnických kurzů“ (formálně může být označeno i jiným názvem) získají kvalifikaci garant ZZA po absolvování skautského semináře pro uchazeče o kvalifikaci garant ZZA (dle bodu [A] uvedeného dále).

2) Podmínky pro profesionály

Za profesionály se dle těchto podmínek považují tyto skupiny osob:

- lékaři,
- absolventi VŠ nebo VOŠ oboru zdravotnický záchranář a všeobecná sestra.

Profesionálové musí splnit všechny části této podmínky (části [A] i [B]):

[A] Absolvence semináře pro uchazeče o kvalifikaci garant ZZA pořádaného garanty této kvalifikace

Jednodenní seminář. Náplň semináře je věnována zejména metodice výuky a částečně pak také odborným tématům, přičemž obě části se zpravidla prolínají.

Seminář především zahrnuje:

- aktuální informace o změnách legislativy a vnitřních předpisů Junáka – českého skauta souvisejících s činností zdravotníka či zdravotně vzděláváním,
- aktuální postupy laické první pomoci včetně praktického nácviku,
- metodiku výuky laické první pomoci,
- výměnu zkušeností v oblasti didaktické a metodické – jak učit a ověřovat zdravotně znalosti a dovednosti na zdravotnickém kurzu,

- aktuální postupy první pomoci život ohrožujících stavů včetně praktického nácviku,
- seznámení s novinkami v péči o nemocné v rozsahu činnosti zdravotníka zotavovacích akcí (nové postupy, materiály, léčiva, pomůcky).

Výběr témat i zvolená forma musí především odpovídat využitelnosti na akcích pořádaných ve skautském prostředí. Vhodné je aktivní zapojení účastníků.

[B] Doložení praxe ve funkci zdravotníka zotavovacích akcí

Uchazeč doloží praxi ve funkci zdravotníka zotavovacích akcí (dokládá se prohlášením).

Z této podmínky jsou vyjmuti lékaři, záchranáři a sestry následujících oborů:

- praktický lékař pro dospělé,
- praktický lékař pro děti a dorost,
- internista v lůžkovém zařízení,
- pediatr v lůžkovém zařízení,
- lékař ZZS,
- lékař s atestací urgentní medicína,
- zdravotnický záchranář,
- sestra ZZS,
- sestra urgentního příjmu.